

SEREN YÜCE

Söyleşi: Tutku Mavi Erkılıç

TM: Sinemayla ilk tanışıklığınız, ilk anınız nasıl ve nerede gerçekleşti?

SY: Hatırladığım kadarıyla lise zamanlarında **David Lynch**'in *Wild at Heart* (Vahşi Duygular, 1990) filmini sinemada seyretmiştim. O zamanlar bu filmden çok etkilendiğimi hatırlıyorum. Sinemanın bende uyandırdığı yüksek bir heyecan olarak bunu hatırladığımı söyleyebilirim. Sonrasında bir şekilde filmlere ilgim hep oldu.

TM: Filmlerinizde hep gündelik hayatta sık rastladığımız karakterler yarattınız, bu sadelik ve sıradanlık içerisinde sizi çeken şey nedir?

SY: Filmlerin yapay olma haline karşı bende bir tepki doğdu. Ve biraz daha gerçekçi bir dünya tasvir etme ihtiyacıyla, olmasını istediğimiz gibi değil de hayatta yaşandığı gibi anlamak, görmek ve anlatmak ihtiyacından dolayı biraz daha gerçekçi olmaya çalışan bir sinema kendiliğinden gelişmiş oldu. Biraz da tabi ki etkilendiğim filmlerin niteliğinden dolayı ve çalışmış olduğum yönetmenlerin sinemaya bakış açısından dolayı gerçekçi sinemaya doğru yöneldim.

TM: Kimlerdi o sizi etkileyen yönetmenler?

SY: İngiltere'den **Mike Leigh** filmleri olsun, **Ken Loach**, **Haneke** filmleri olsun bu tür içerisinde beni etkileyen, bana yol gösteren yönetmenler bunlar. Türkiye'de o zamanlar **Fatih (Akın)** ile asistanlık zamanımda çalışmıştık. Yine **Yeşim Ustaoglu** ile birlikte çalışmıştık. *Takva* (2006) filminden **Özer Kızıltan** ile beraberdik. Ekol olarak, filme yaklaşım olarak ve filmin kurgulanması yani prodüksiyon anlamında olsun ekiplerin seçimleri konusunda olsun bana bir yol gösterici olmuşlardı, patronum olarak.

TM: Her iki filminizin de orta sınıfa yönelik eleştiriler taşıyor olmasının ardında nasıl bir deneyim yatıyor?

SY: Orta sınıf olmasının sebebi benim bir orta sınıf mensubu olmamdan herhalde. Sonuçta ben de birçok diğer yönetmen gibi kendi gördüğüm

deneyimlediğim dünyaları anlatmayı tercih ediyorum. O yüzden daha çok benim içinde bulunduğum sınıfların tasvirleri bunlar. En temel sebebi bu. Bir yandan da hayatın akışı içerisinde ekonomik gücü olan, tırnak içerisinde, daha hayatlarının akışını belirleyebilen gruplar da tasvir etmiş oluyorum aynı zamanda. Ve sistem içerisindeki yerinin belirleyiciliği anlamında da biraz önemi var bu sınıfları anlatmamın.

TM: *Çoğunluk (2010) filmi için “azınlık ve azınlık olduğunu sananlar için çoğunluk ve çoğunluk olduğunu sananlar hakkında çekilmiş bir film” desem yorumunuz ne olur?*

SY: Azınlık tarafından çoğunluğun görüldüğü hali gibi bir şey söylenebilir. Ama bu biraz cüretkar bir laf aslında. Benim öyle bir şeyi tamamen ortaya koymak gibi bir derdim tam anlamıyla olamaz elbette. Sonuçta aslında **Çoğunluk** her iki tarafın da dinamiklerini görerek ortaya koyduğum bir film oldu. Evet o yüzden bu filmin çoğunluk içerisindeki azınlığın bakış açısının bir tezahürü olduğunu söyleyebilirim. Çoğunluk ile arasına bir mesafe koymaya çalışsan diyelim. Ama iki tarafa da hitap etmesini tercih ederim tabi ki, ama sonuçta iki tarafın da aynı şekilde etkilendiği bir film olmadı nihayetinde. Çünkü sonuçta çoğunluk diye tabir edilen tarafın çok ilgi alanında, görüş alanında kalan bir film değildi elbette, bir takım ekonomik ve dağıtım sebeplerinden dolayı. O yüzden de bir azınlığın filmi olarak kalmış oldu.

TM: *Çoğunluk filmi bizim halimizi sorgulama ve harekete geçirme potansiyeli yüksek bir film. Rüzgarda Salınan Nilüfer (2016) filminin nasıl bir potansiyel taşımasını amaçladınız?*

SY: Yani *Rüzgarda Salınan Nilüfer* filminin de bir şekilde filmde anlatılan tarif edilen sınıfı ya da grubu provoke etmesini isterdim. *Çoğunluk*'ta olduğu gibi yine film kendi dünyamın da bir parçasıydı ve sonuçta film kendime de yaptığım bir eleştiriydi aslında, biraz da bu şekilde çıkıyor böyle bir senaryo. Onların görmesinin, etkilenmesinin, beğenmesinin veya beğenmemesinin önemi vardı benim açımdan. Biraz da onlara ayna tutmak, bir takım davranış biçimlerini açığa çıkarmak açısından. Ne kadar etkili olduğunu bilmiyorum ama elbette tek amacım da bu olmamakla birlikte böyle bir altyapısı vardı filmin.

TM: *Çoğunluk çok geniş bir tema ve olgu alanına sahipti, filmin içerisinde barındırdığı çatışma ve uzlaşma denklemleri açısından. Rüzgarda Salınan Nilüfer filminin görece daha zayıf kalması bu alanın daha sınırlı olmasından kaynaklanıyor olabilir mi?*

SY: *Çoğunluk* tabii daha fazla alana nüfuz etmiş bir kesimin filmiydi. Diğeri ise daha elit ve daha küçük bir merkezde odaklanmış bir kesimin filmiydi. O yüzden bu filmde biraz daha aslında sosyal bir meseleyi anlatmaktan ziyade daha davranışsal bir takım durumlara girme çabası vardı. Biraz daha kişisel bir yerde duruyor diyebilirim. Bu sebeple etki alanı daha dar kaldı. Bir yandan daha orta yaş karakterleri anlattığı için biraz daha *Çoğunluk* filminde olan gençlik dinamizminin onda olmaması, daha başka bir dinamiğin olması biraz daha kısıtlı bir alana kapatmış oldu filmi. Bence arasındaki fark budur. Bunlar haricinde benim her ikisinde de yapmak istediğim biraz daha davranış biçimlerini açığa çıkarmaktı. *Çoğunluk*'un bize ucu daha çok dokunan bir hikayesi olduğu için etki alanı daha geniş oldu belki.

TM: *En son bir internet dizisi olan Masum'u (2017) yaptınız, bu sürecin nasıl geliştiği ile birlikte bundan sonra sinemaya dair yapmak istediklerinizi, yeni projelerinizi merak ediyoruz paylaşmak ister misiniz?*

SY: Yeni bir proje olarak benim üçüncü uzun metraj filmim olmasını ümit ettiğim bir filmin senaryosunu yazıyorum şu anda ama paylaşmak için henüz erken. Bir erkeğin orta yaş durumlarını anlatan bir hikaye gibi görünüyor. Dizi ise farklı bir alan ve aslında sinemanın da izlenme oranı olarak önüne geçmiş bir mecra şuanda ve bunu da yapmak istiyorum. Çünkü nasıl desem, benim derdim

senaryo yazmakla beraber esas yönetmenlik yapmak. Bu sebeple başka bir senaryoyu çekmek benim için ayrı bir durum. Ve bu pratikte hoşuma gidiyor aslında. Bir de internet dizileri ana akım yayınlar içerisinde özgürlük alanı en fazla olan alan şu anda. Tabi bunun da bir takım kısıtlamaları olmakla birlikte. En azından televizyon dediğin zaman daha farklı, daha renkli karakterleri üretebildiğin hikayeleri anlatabildiğin bir alan var ve bu da hoş bir şey aslında, ama burayla ilgili henüz somut bir gelişme yok. Çünkü bu biraz benim çabalarım dışında kalıyor, başkasından senaryo beklemek durumundayım.

TM: *Son soru bir Sekans klasiği, size göre sinema tarihinin en iyi bulduğunuz filmleri, en iyi bulduğunuz yönetmenleri hangileri?*

SY: En iyi filmlerim dönemden döneme değişiyor. Son dönemdeki yönetmenlerden **Claire Denis**'in özel bir yönetmen olduğunu düşünüyorum. **High Life** (2018) filmi İstanbul'da festivaldeydi. En iyi film olmasa da hoş bir film, güzel bir tasarımı. Bir zamanlar çok beğendiğim filmler artık enerjilerini güçlerini kaybetmiş oluyorlar. Eskiden çok beğendiğim yönetmenlerin son dönemde çok beğendiğim filmleri olmadı açıkçası. Norveçli yönetmen **Joachim Trier**'in biraz takipçisiyim. Son iki filmi **Louder Than Bombs** (Sessiz Çılgılık, 2015) ve sonrasında **Thelma** (2017) filmleri iyiydi, yapacağı filmleri merak ediyorum. **Haneke** zaten her zaman üst klasmanda benim için.

Fotoğraflar için Ali Can Özer'e teşekkürler.